

- 1) **mobilizace** = uvedení vojska do stavu bojové pohotovosti
- 2) **zákopová válka** = dlouhé linie zákopů proti sobě, kulometná a dělostřelecká palba, útok střídal protiútok, boj muže proti muži
- 3) **evakuace** = stažení vojska, vystěhování obyvatel z místa bojových akcí nebo z ohrožených míst
- 4) **totální válka** = nasazení celé společnosti do války (např. ženy a děti v továrnách)
- 5) **přídělový (lístkový) systém** = omezené příděly potravin, oblečení, důležitých surovin (např. petrolej)

1) **Dohodové státy**: Francie, Velká Británie, Rusko, Srbsko, Japonsko, Rumunsko a další

Itálie byla zpočátku neutrální, pak na straně Dohody (od r.1915)

USA = vstup do války na straně Dohody (1917) = reakce na neomezenou ponorkovou válku vyhlášenou Německem

Ústřední (Centrální) mocnosti = Německo, Rakousko-Uhersko, Bulharsko, Osmanská říše

neutrální státy = Norsko, Island, Nizozemí, Španělsko, Švýcarsko

2) **fronta** = bojová linie, bojiště, západní fronta (Francie), východní fronta (**Halič** a Rusko), italská fronta (řeka **Piava**), srbská fronta

3) **blesková válka** = rychlý postup německé armády v roce 1914 přes Belgii a Lucembursko do Francie, postup zastaven na řece **Marně**

4) **bitvy a zbraně: Soma** = první užití tanků Brity (1916)

Ypres = Němci použili **otravné plyny** (1915)

Verdun = nejkrvavější bitva trvající skoro rok (1916)

5) **11. 11. 1918** = příměří (kapitulace Německa)

Osobnosti 1. světové války

- němečtí generálové: Paul von Hindenburg a Erich Ludendorff
- rakousko-uherský generál: Petr Ferdinand Toskánský
- francouzští velitelé. Philippe Pétain, Robert Nivelle, Ferdinand Foch
- ruští velitelé = generál Brusilov, car Mikuláš II.
- velitelé USA = prezident Woodrow Wilson, gen. John Pershing
- Mata Hari = vyzvědačka, popravená Francouzi v roce 1917

1. světová válka = důsledky

- okolo 10 000 000 mrtvých
- rozpad velkých říší (Habsburská monarchie – Německé císařství – Ruské carství – Osmanská říše)
- vznik nástupnických států (Československá republika – Rakousko – Maďarsko – Polsko – Jugoslávie – Finsko – Litva – Lotyšsko a Estonsko)
- odzbrojení Německa, Německo muselo platit válečné náhrady (**reparace**) a Francii odevzdalo historická území Alsasko a Lotrinsko
- Německo přišlo o všechny své kolonie v Africe a v Oceánii
- používání nových zbraní a způsobů boje (bombardování z letadel a vzducholodí, ponorková válka, tanky a plamenomety, využití bojových plynů)
- USA největší věřitel – posílení vlastní ekonomiky